

Kultur

GW Persson sålde bäst i fjol. Leif GW Perssons "Bombmakaren och hans kvinna" var Bonniers mest sålda boktitel i fjol. Det står klart när Bonnierförlagen nu summerar bokåret 2015, skriver Dagens Nyheter. Boken sålde i 200 000 exemplar, hälften så mycket som den mest sålda boken: Martin Widmark och Helena Willis "Fängelsemysteriet". Barnböckerna står för en hög försäljningsökning, 14 procent, medan förlagens digitala försäljning ökat med över 100 procent. (TT)

Leif GW Persson.

FOTO: LARSEN, HÅKON MOSVOLD

Tom Malmquist kan vinna kulturpris. Författaren Tom Malmquist är en av de nominerade till Dagens Nyheter Kulturpris för 2015. Han nomineras för sin roman "I varje ögonblick är vi fortfarande vid liv". Övriga nominerade är: konstnären Per B Sundberg för utställningen "Like a prayer", skådespelaren Lena Endre för sin roll i "Och ge oss skuggorna", filmarna Anna Persson och Shaon Chakraborty för dokumentären "Förvaret" samt musikern Daniel Norgren för skivorna "Alabursy" och "The green stone". (TT)

VISION. Inför kommunens kulturplan

Enköping – Årets Kulturkommun 2026?

KULTURPLAN. Kan Enköpings kommun bli Årets Kulturkommun 2026?

Den frågan diskuterades nyligen på en workshop, inför att kommunen ska anta en kulturplan. Grupparbeten för att försöka beskriva frågeställningen och vad som hänt under resan dit genomfördes. Kulturombudsmanen Lars Wall skrev denna sammanfattning av vad hans grupp diskuterade.

Som kulturombudsman, utsedd av Enköpings kommun, ber jag att få framföra vårt tack till juryn för utmärkelsen Årets Kulturkommun!

Vår omfattande kulturverksamhet har sin början för 10 år sedan, då politiker, nämnder, förvaltningar, föreningar och näringsliv tillsammans beslutade att integrera kulturen på alla nivåer av verksamhet inom Enköpings kommun. Kulturen skulle vara en del av kommuninvånarnas vardag och alla skulle känna sig delaktiga i den. Mångfald, integration, hälsa och välfärd skulle genomsyra all verksamhet. Kommuninvånarna skulle känna stolthet över att bo i kommunen och vara ambassadörer för att få fler att vilja bo i Enköping.

Levande kommun

Och så blev det också. Idag är kulturen en självklarhet i vardagen. Det har blivit en mer levande kommun. För scenkonsten med teater, musik och dans var det en nödvändighet att kommunen tog kontroll över lokalbehovet för kulturen. Man köpte Klara Hall och byggde tillbaka den som konsertlokal. Man köpte Stadshotellstomten från Peab, kostade på utgrävningen och lät

sedan uppföra ett 4-vånings Allaktivitetshus med liten galleri i markplan, lokaler för teater, musik och dans i ett plan samt två våningar med attraktiva hyreslägenheter.

När lokalfrågan löstes blev det också lättare att anordna möten med nya medborgare i kommunen, där gemensamma aktiviteter gjorde att alla vågade ta kontakt.

Aktivt centrum

I samband med planerna för Stadshotellstomten aktualiserades att man hade svårt att överblicka de estetiska konsekvenserna av åtgärder inom staden. Att man tillsatte en stadsarkitekt med estetisk överblick visade sig vara ett lyft för planeringen av stads kärnan. Tack vare det har vi fått Stora Torget till ett aktivt folklivscentrum med aktiviteter, både dagtid med förskole- och fritidshemsbarn och kvällstid alla dagar i veckan och helger med både utom- och inomhusaktiviteter. Inomhusaktiviteterna sker i det nya Allaktivitetshuset på gamla Stadshotellstomten.

Kulturskolan fick så småningom sina lokaler färdiga i Joar Blå-huset och ett mer omfattande samarbete kom till stånd mellan Kultursko-

Lars Wall, Kulturombudsman i Enköping. (Man får väl drömma?)

lan och musik- och dansföreningar. Eleverna fick chansen att framträda som förband inför publik och också möjlighet att ta del av de professionella artisternas framträdande.

Fler bussturer

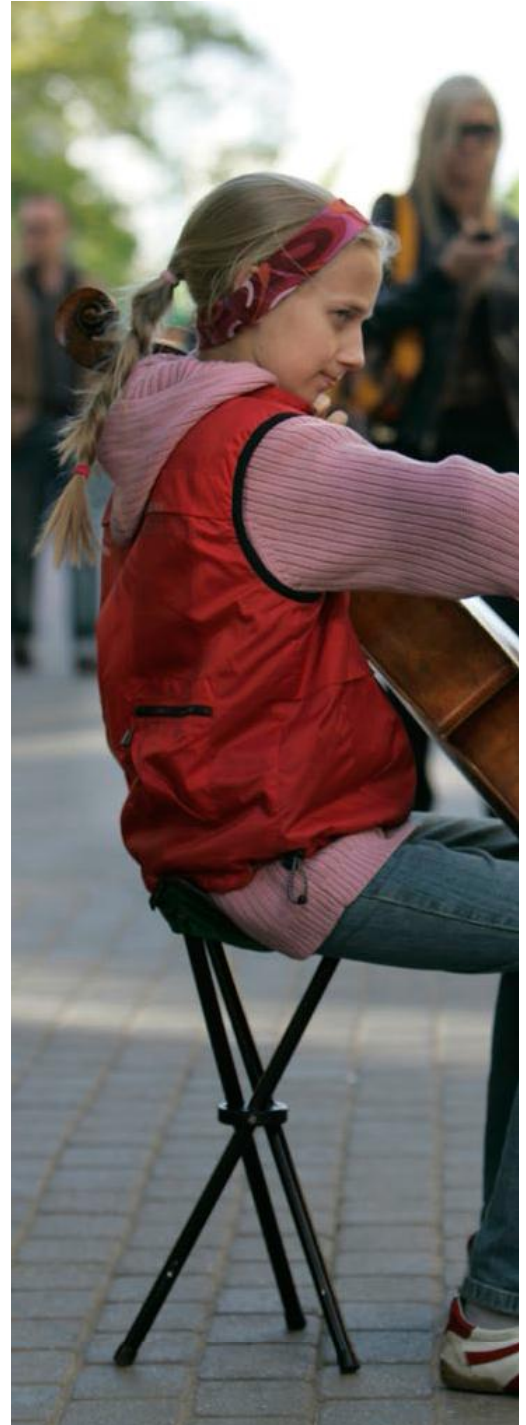
Enköpings kommun kunde positionera sig inte bara för de fantastiska trädgårdarna, utan också som bevarare av unikt äldre kultur, som hållristningarna i Boglösa och många runstenar i bygden. Bygdegårdar och Hembygdegårdar fick ett uppsving, då besöksnäringen underlättades med fler bussturer till och från landsbygden/tätorterna och staden, även kvällstid. På så sätt nästan fördubblades publikunderlaget för kulturutövarna. Bussförbindelserna upphandlades bland de lokala bussbolagen, som

kunde anpassa storleken på bussarna efter behoven.

I takt med allt större publik till kulturevenemangen blev det nödvändigt att utveckla samarbetet mellan alla arrangörer och utövare för att inte aktiviteterna som var alltför lika skulle gå av stapeln samma dag och tid. En öppen portal finns nu där alla evenemang läggs in i en gemensam kalender. När man planerar en aktivitet kan man lätt se om datum och tid inte kolliderar och utövarna kan länka till mer information om sitt evenemang.

Nya jobb

Många nya arbetstillfällen har kommit ur denna kulturomvandling, både inom det privata och det offentliga. Varje sommar får ett 50-tal ungdomar från Musikskolan sommarjobb som gatumusik-

kanter. De sprider stor glädje bland allmänheten. De uppträder inte bara på stadens gator och torg, utan också i kranstatorerna, i hembygdegårdar, på sjukhus mm. De får en liten lön av kommunen och de får lära sig att planera och samordna.

Uppdelningen av Upplevelseförvaltningen till en Kulturförvaltning och en Fritidsförvaltning ledde till att mer fokus kunde läggas av respektive förvaltning på de frågor man har att ansvara för. Rimligen borde den gamla formen ha

TIPSA OSS!
e-post: redaktionen@eposten.se

FÅR NILSSON-PRISSET. Litteraturprofessorn och författaren Ebba Witt-Brattström tilldelas tidningen Expressens Björn Nilsson-pris för 2015.

Motiveringen lyder: "I en tid av snabbanalyser och inslagna

dörrar är årets Björn Nilsson-pristagare en representant för bildning, briljans och integritet. Uppkäftig och rakryggad går hon med kulturarvet som en fackla i det patriarkala mörkret." Ebba Witt-Brattström är aktuell med

essäsamlingen "Kulturmannen och andra texter" som utkommer den 10 februari.

Björn Nilsson-priset för god kulturkritik, uppkallat efter Expressens kritiker Björn Nilsson, har delats ut sedan 1994. (RT)

Ebba Witt-Brattström

Teaterpris till Lena Endre. Lena Endre får Expressens teaterpris En bit av Georgs hatt för 2015. "Mästerligt mejslar hon fram sina roller, går genom kameran, fyller salongen. Hon glänser, sprakar och ger oss skuggorna", lyder motiveringen. Priset har delats ut sedan 1987 och bland tidigare pristagare finns Lars Norén, Jonas Hassen Khemiri och Suzanne Osten. (RT)

MUSIK. Lunchmusik i Veckholms kyrka

En stilla stund med Spencer och Staffan

"Våra mest älskade andliga sånger" heter programmet som Spencer Strandh har valt vid första lunchmusiken den 5 februari i Veckholms kyrka.

Spencer Strandh är solist och Staffan Viberg ackompanjör när Veckholms kyrkas lunchmusik bjuder in till en stilla stund med både andlig och kroppslig spis första fredagen i februari.

På programmet står klassiker som Ovan där, Amazing Grace, Pärleporten och andra uppskattade sånger ur kristen tradition.

- Det är alltid lika mäktigt att få sjunga i kyrkan med dess fantastiska akustik och

varma atmosfär.

Musikprogrammet andas gospel och innehåller sånger som för mig personligen betyder mycket, och jag vet att de har en stor plats hos många, säger Spencer Strandh, som har kantorsutbildade Staffan Viberg vid sin sida. Staffan är pensionerad kommundirektör, sångare i flera körer och medverkar ofta som kantor vid gudstjänster/högmässor i kyrkan

Pärleporten

Ovan där är en kristen sång av CA Tindley som fått svensk text av Ivar Lindstedt och gjorts känd av bland annat Jan Sparring och Artur Erikson. Den spe-

lades in på skiva och gavs ut 1939 med Erik Samuelsson (svensk pastor, missionär, sångare och musiker). Amazing Grace är en världens populäraste psalmer och skrevs redan 1779.

Väckelsepsalmen Pärleporten eller som den också heter Som en härlig gudomskälla skrevs 1917 av Fredrik Arvid Bloom, som föddes 21 maj 1867 i Breds församling och sedermera studerade vid läroverket i Enköping, innan familjen flyttade från stan. Han avled 14 maj 1927 i Uddevalla och var sjöman, diktare, frikyrkopastor och psalmförfattare.

Gunilla Edström

Solisten Spencer Strandh inleder vårens lunchmusik i Veckholms kyrka tillsammans med Staffan Viberg vid klaviaturen. "Våra mest älskade andliga sånger" heter programmet.

FOTO: PRIVAT

LITSLENA KYRKA. Tidstroga instrument

Musik från medeltiden

Scaramella heter en ensemble som i tidens kläder sjunger musik från medeltid till renässans. Den 7 februari kommer ensemblen till Litslena kyrka, dit man enkelt tar sig även om man inte har bil, eftersom det finns en buss-hållplats vid kyrkan.

- Vi kommer att bjuda på sånger för djäknar, helgon, pilgrimer och spelmän med musik från tidig 1200-tal till början av 1600-talet. Det blir en blandning av sakral musik till mer dansanta tongångar från många europeiska länder, berättar gruppen, som startar säsongen med konseten i Litslena medeltidskyrka som ligger vid en gammal livligt trafikerad korsning eller vägmöte, som efterleden ene i Litslena lär betyda.

Bildad 1989

Scaramella bildades i Stockholm 1989 och har en omfattande repertoar av vokal-

Sakralt och dansant med medeltidsensemblen Scaramella som framför musik från medeltid till renässans i Litslena kyrka på söndag den 7 februari.

och instrumentalmusik från 1100-tal till tidigt 1600-tal. Den omfattar både sakral musik som gregorianska sånger, Mariasånger, helgon- och pilgrimssånger, motetter och världslig musik som ballader, dryckesvisor och komiska visor. Till favoriterna hör den svenska 1500-samlingen Pia Cantiones, Libre Vermell 1399,

Cantigas de Santa Maria från 1200-talet, 1300-tals mästarna Landini och Guillaume de Machault, Josquin des Pres och den engelska konsortmusiken med namn som Holborne och Dowland men också mindre kända stycken av okända mästare.

- Vi spelar på tidstroga instrument som gamba, pommer, dulcian, krum-

horn, psalterium, cister, luta, renässansgitar, äldre typer av blockflöjter och slagverk. De dräkter vi uppträder i är gjorda efter förlagor från medeltiden.

Ledare är Torbjörn Söderquist som 2009 efterträdde Måns Tengnér.

Gunilla Edström

GATUMUSIK. Varje sommar får ett 50-tal ungdomar från Musikskolan sommarjobb som gatumusikanter, i Lars Walls vision. FOTO: FREDRIK SANDBERG / TT

gjort att man fick prioritera på ett sätt som ibland blev till nackdel för endera verksamhetsgrenen.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att Enköpings kommuns lyckosamma integrering av kulturen på alla plan gör att vi har upp-

märksammats med denna utmärkelse Årets kulturkommun 2026. Vår strävan är att vi vill göra oss förtjänta av denna utmärkelse fler gånger.

Lars Wall